

будуть виробляти та реалізовувати новітню високотехнологічну продукцію.

Основою техніко-економічного відставання сучасних промислових підприємств є високий рівень морального та фізичного зносу техніко-технологічної бази підприємств, висока енергоємність виробництва, обмеженість власних енергетичних ресурсів, відсутність ефективної системи збагачення низькоякісної вітчизняної сировини. На початкових стадіях інтегрування в промислово-територіальні кластер сучасним промисловим підприємствам буде складно перейти на виробництво інноваційного продукту.

З метою реіндустріалізації, модернізації промислових підприємств пропонуємо в межах промислово-територіального кластера створити комплекс підприємств, які будуть спеціалізуватися на проведенні модернізації промислових підприємств, виконанні ремонтних роботах, зміні технологій виробництва. Це дозволить прискорити процеси технічного перетворення підприємств та забезпечити підвищення якості та покращення технології ремонту.

Основними завданнями такого комплексу: проведення модернізації підприємств кластеру, забезпечення процесу модернізації; виконання ремонтних робіт; розробка програм, проектів, технологій модернізації; проведення навчального процесу працівників підприємств де проводиться модернізація; збір інформації щодо постачальників техніки, технологій.

Одним із напрямків діяльності таких підприємств є розробка новітніх технологій в сфері організації, проведення модернізації, ремонтів, технологічних перетворень. Крім того, після незначного доопрацювання це обладнання, розроблене ремонтними підприємствами може застосовуватися інших галузях, в т.ч. в традиційній енергетиці, на підприємствах металургії, машинобудування, нафтохімії та інші.

Таким чином, формування територіально-промислових кластерів дозволить напрацювати такі конкурентні переваги як: інвестиції в розвиток персоналу і нарощування інтелектуального потенціалу працівників; розвиток і використання інноваційного потенціалу сфер науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт;

міжфірмова кооперація в сфері науки і технології шляхом створення стратегічних альянсів і поглибленого співробітництва з університетами та дослідницькими центрами; володіння стійким ланцюгом поставок; використання аутсорсингу як одного із способів скорочення витрат і концентрація зусиль на ключових компетенціях і перспективних напрямках діяльності; використання сучасних інформаційних і мережевих технологій; використання нових маркетингових та управлінських технологій; організація вертикально і горизонтально інтегрованих структур.

УДК 334.012.82:656

РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ЗА УМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ ДО СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Устенко М.О., к.е.н., доцент (УкрДУЗТ)

Розвиток світової економіки та розширення міжнародного співробітництва забезпечується ключовим впливом інтеграційних процесів, що базуються на логістичному підході до організації й управління системою вантажо- та товароруху. Це вимагає розвитку транспортної інфраструктури, інформаційних і телекомунікаційних систем, організації інтермодальних перевезень мережею міжнародних транспортних коридорів.

У цих умовах транспортна логістика виступає невід'ємною складовою частиною логістики товароруху, орієнтованою на планування, організацію й управління товарно-матеріальними та супутніми потоками, та є практичним інструментом бізнесу комплексно координуючого порядку, який спрямовує всіх учасників транспортно-логістичного процесу на зв'язування у часі та просторі всіх матеріальних і супутніх потоків, що послідовно проходять стадії зберігання, транспортування, перевалки, складування, вантажопереробки та доставки готової продукції безпосереднім споживачам.

Тому в умовах ринкової конкуренції та глобалізації світової економіки у якості

пріоритетної сформувалася концепція інтегрованої логістики через об'єднання учасників системи вантажо- та товароруку, зниження супутніх витрат всього логістичного ланцюга від виробників до споживачів під час задоволення запитів клієнтів до якості товарів і послуг, а також максимізацію загального синергетичного ефекту.

Під впливом глобалізації світової економіки та розширення міжнародного співробітництва, розвитку транспортних сполучень, систем інформаційного та комунікаційного забезпечення сформувалися крупні транснаціональні корпорації. При цьому важливішим фактором економічного росту виступила інтеграція, здійснювана як на галузевому та регіональному, так і на міжгалузевому, міжрегіональному та міжнародному рівнях.

За умови широкого поширення інтеграційних процесів до числа пріоритетних напрямків транспортної політики, поряд з розвитком технічних засобів транспорту, необхідністю оновлення його основних фондів на якісно новому рівні, впровадженням нових прогресивних технологій, інформатизацією перевізного процесу приєднуються такі напрямки, як:

- забезпечення координації діяльності різних видів транспорту;
- розвиток інтермодальних перевезень мережею міжнародних транспортних коридорів;
- комплексне вирішення регіональних транспортних проблем;
- інтеграція українського ринку транспортних послуг до світової транспортної системи.

У зв'язку з розширенням транспортної політики змінюється структура відносин транспорту та вантажовласників, причому більш конструктивною постає роль транспорту – він прийматиме активну участь в раціоналізації економічних зв'язків, організації й оптимізації товарних потоків через інтеграцію транспортних та індустріальних технологій.

Основні напрямки розвитку інтеграційних процесів на транспорті України та світі можна визначити, як:

- крупні вантажовласники прийматимуть активну участь у розвитку транспортної інфраструктури та рухомого

складу;

- створюватимуться крупні компанії-оператори за участю різних видів транспорту з метою переходу від адміністративних до суто ринкових методів формування наскрізних тарифів і організації прямих змішаних перевезень вантажів у міжнародному сполученні;

- розроблюватимуться методи активізації процесу створення крупних горизонтально інтегрованих структур як всередині транспорту, так і міжгалузевому рівні з метою зниження транспортних витрат і підвищення інвестиційного й інноваційного потенціалів.

Серед інших напрямків розвитку інтеграційних процесів на транспорті виокремлюється інтеграція транспорту з транспортним машинобудуванням і наукою, що забезпечить визначення конкурентоспроможності транспортних систем за рівнем науково-технічного прогресу. Це дозволить визначити найбільш перспективні напрямки інтеграції, до яких варто віднести:

- загальну повну інформатизацію транспорту;
- створення економічно й екологічно досконалих транспортних засобів;
- створення логістичних транспортно-розподільчих систем, що засновані на застосуванні таких логістичних технологій, як доставка вантажів «від дверей до дверей» й «точно до часу»;
- створення термінальних систем доставки вантажів;
- формування мультимодальних логістичних центрів;
- розвиток контейнерних і контрейлерних систем транспортування.

При цьому кардинальні зміни відбуватимуться в сфері організації перевізного процесу та стосуватимуться:

- організаційно-технічної та технологічної взаємодії різних видів транспорту;

- широкого розвитку інтермодальних і комбінованих перевезень вантажів, заснованих на логістичних принципах.

З цією метою необхідно створення у всіх крупних транспортних вузлах і центрах вантажоутворення логістичних транспортно-розподільчих центрів і термінальних

комплексів, що матимуть криті склади та площадки з відповідним технічним обладнанням, перевантажувальну техніку, диспетчерські й інформаційні системи керування транспортними потоками.

Створювані в транспортних вузлах логістичні транспортно-розподільчі й інформаційно-аналітичні центри підпорядковуватимуться логістичним центрам більш високого ієрархічного рівня – регіональним, міжрегіональним, міжнародним, що забезпечить формування транспортно-логістичних систем різного ієрархічного рівня з їх наступною інтеграцією до світового економічного простору.

УДК 338.47 (656.073.7)

ОБґРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ РОЗВИТКУ ІНТЕГРОВАНИХ ТРАНСПОРТНИХ ПІДСИСТЕМ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ВЕЛИКИХ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ КРАЇНИ

*Шевченко І.В., інженер
(ІПРЕЕД НАН України)*

Промислове виробництво України динамічно розвивається. Економіка держави безпосередньо залежить від провідних галузей промисловості, якими є металургія, машинобудування, хімічна, енергетична і вугільна промисловість. Металургійна промисловість України є однією з галузей, що має стратегічне значення - серед промислових підприємств держави найбільшими є металургійні. За обсягом металопродукції, яка йде на експорт, Україна посідає третє місце. Машинобудування України представлено підприємствами Київської, Запорізької, Дніпровської, Луганської та Харківської областей [1].

Київ – великий індустріальний центр, з такими галузями промислової спеціалізації: складне, точне машинобудування, авіаційна, хімічна, нафтохімічна, легка, харчова, металургійна (металообробка), виробництво будівельних матеріалів. Вдале географічне

положення сприяє розвитку логістики і транспортних зв'язків.

Харків — один з найбільших промислових центрів України. Тут є великі машинобудівні і металообробні заводи, також підприємства енергетичного машинобудування та електротехнічної промисловості: Харківський тракторний завод, завод імені Малишева [2] (випускає магістральні тепловози), Харківський електротехнічний завод «Укрелектромаш» (генератори для парових і гідравлічних турбін), Харківський моторобудівний завод «Серп і Молот» (двигуни до зернових комбайнів), Харківський підшипниковий завод (входить в Індустріальну групу УПЕК), Харківський верстатобудівний завод, літакобудування: Харківський авіаційний завод і «МоторСіч», велосипедний заводи, «Турбоатом» - має стратегічне значення, «Електроважмаш», «Південкабель» тощо. Працюють підприємства хімічної промисловості (заводи пластичних мас, медичних пластмас, хімічних реактивів, лакофарбові, фармацевтичні тощо), деревообробної, будівельних матеріалів, меблів; розвинута поліграфічна промисловість, харчова (кондитерська фабрика «Харків'янка», Харківська бісквітна фабрика, 2 броварні, жировий комбінат, 2 м'ясокомбінати тощо), парфумерно-косметична фабрика, Харківський ювелірний завод. З легкої промисловості найрозвиненіша швейна, трикотажна, шкіряно-взуттєва, канатний завод.

Дніпро як промисловий центр характеризується великою кількістю територіально близьких до нього таких центрів металургійної (виробництво труб), хімічної, коксохімічної, машинобудівної (металургійне, транспортне, електротехнічне, гірничо-шахтне і гірничорудне, будівельно-шляхове й комунальне, хімічне і полімерне машинобудування, верстатобудування), вугільнодобувної і гірничодобувної промисловості як - Кривий Ріг, Дніпродзержинськ, Верхньодніпровськ, Нікополь [2]. Основні підприємства металургійної галузі - ArcelorMittal, «Дніпровський металургійний завод», «Дніпрококс», «Комінмет», «Дніпровський трубний завод», «Нижньодніпровський трубопрокатний завод», машинобудівної та металообробної галузі промисловості: